

...în viața noastră...
...pe lângă...
...de dragoste...
...și necreștinii...
...despre dragoste...
...scriu filosofi și scriitori...
...înțeleg una, iar cei...
...cu totul altceva.

Dragostea – iată un cuvânt care stârnește cele mai contradictorii reprezentări! Despre dragoste propovăduiesc creștinii și necreștinii. Despre dragoste vorbesc cei cuvioși și cei care nu împărtășesc niciun fel de morală. Despre dragoste scriu filosofi și scriitori, și, prin acest termen, unii înțeleg una, iar ceilalți cu totul altceva.

Ce fel de dragoste are în vedere Sfântul Efrem Sirul în rugăciunea lui din Postul cel Mare? Oare acel chip al dragostei care umple de murdărie inima omului de la vârsta pubertății până la bătrânețe și care nu-i dă lui tihnă nici ziua și nici noaptea, dacă el nu o îmblânzește cu ajutorul lui Dumnezeu? Oare acea „dragoste” pe care o descriu romanele și care se manifestă astăzi ca iubire, iar mâine ca ură de moarte, astăzi cu jurăminte de credință, iar mâine ca vicleană necredință,

astăzi sub chipul protecției cavale-
rești, iar mâine prin crunte gălcevi ce
ajung până la bătaie și moarte? Oare
acea „dragoste” care, adesea, întune-
când rațiunea, aduce extaze păcătoase
timp de o clipă și este atât de irationa-
lă, încât, fără jenă și teamă, calcă în pi-
cioare sfintele legiuri ale cununiei ca
să se transforme după aceasta într-o
profundă decepție, iar la sufletele cele
mai sensibile – în muștrări insuporta-
bile de conștiință și într-o pierdere de-
plină a liniștii sufletești?

Nu se poate ca rugăciunea Sfântu-
lui Efrem să învețe pe creștin să se
roage lui Dumnezeu pentru o astfel
de „dragoste”, a cărei răscolire l-ar fa-
ce călcător de jurăminte și ticălos, fă-
ră de curăție și lipsit de răbdare, ner-
vos și agitat, mânios și chiar plin de
răutate, demonică în nereușitele lui
înclinații spre împlinirea patimilor
trupești și care, în chip neașteptat, îl
pătează cu o părută desfătare când i
se dă prilejul în împlinirea aceasta.
Această „dragoste”, ce caută nelegiui-
te desfătări, desfătări în afara nunții,
este condamnată. Ea se joacă cu ini-
mile oamenilor tot astfel cum vântul
se joacă cu valurile mării. Ea îl schim-
bă pe om, și chiar în scurtă vreme, din

zgârcit în amabil, din plin de răutate
în binevoitor, din răutăcios în tan-
dru, ca să-l înece ziua următoare încă
și mai adânc în noroiul patimilor lui
de mai înainte. Această „dragoste” îl
învață pe cel care iubește la răbdare,
însă numai în chip prefăcut, pentru
că, mai apoi, omul se arată întru totul
nerăbdător. Ea inspiră nu jertfelnicia
cea adevărată, ci falsa jertfelnicie, ce
se vede din faptul că aceasta se schim-
bă îndată într-o cruzime neașteptată.
Această **dragoste trupească**, legată cu
atâtea manifestări nelegiuite, vatamă
pe om. Ea este o ură plină de poftă, ga-
ta să calce în picioare, pentru desfrâna-
rea sa, sfințenia nunții. Adevăratele ei
nume sunt nu „dragoste”, ci dragoste
de sine, egoism, desfrâu, destrăbăla-
re, iubire de plăcere, curvie, preacur-
vie, gelozie și chiar ură. A numi toate
acestea „dragoste” ar fi adâncă neînțe-
lepciune. Cuvântul lui Dumnezeu
condamnă în chip desăvârșit toată
această vicioasă, extraconjugală, nelegiuită,
ticăloasă „dragoste”.

Dacă vreun oarecare creștin, liber
de legătura cununiei, ar avea către
o fată necăsătorită o mare admirație
și gânduri curate, el trebuie să se le-
ge cu ea prin legiuită nuntă în nume-

le Domnului (I Cor. 7, 39). Dragostea în hotarele nunții este unica legătură trupească binecuvântată de Dumnezeu. Numai ea poate fi numită dragoste. La un singur lucru trebuie să luăm aminte doar, că deasupra acestei binecuvântate de Dumnezeu iubiri între soți există încă un chip al dragostei, încă și mai înalt – **dragostea duhovnicească**, fără de care și cea mai curată dragoste a celor căsătoriți nu va putea fi trainică. Pentru ce oare multe dintre căsătoriile, începute cu apropiere sufletească sinceră din partea ambelor părți, se destramă îndată? Pentru că soților le lipsește năzuința de a se apropia și duhovnicește. Din această pricină, multe dintre căsătoriile începute cu dragoste sfârșesc în ură. Dacă într-o căsnicie nu se dezvoltă binecuvântata dragoste duhovnicească, ambele părți îndată se vor urî una pe cealaltă și, având ca motiv caracterele lor pline de asprime, vor ajunge la nesuportare reciprocă. Pronia lui Dumnezeu îngăduie asprimită în caractere, ca fiecare în parte să privească prin nedesăvârșirile celui-lalt propriile lui nedesăvârșiri și astfel să crească duhovnicește și să nu caute în ele motiv de a desface bine-

cuvântata de Dumnezeu nuntă, spre pierzare duhovnicească. Hristos a spus, îndemnând la răbdare și la început de nevoință în nuntă: *Deci ce a împreunat Dumnezeu omul să nu despartă!* (Mat. 19, 6).

Această **dragoste duhovnicească** e trebuincioasă fiecărui creștin – fie căsătorit, fie necăsătorit. Pentru aceasta e de trebuință ca orice creștin să se roage. Anume pe ea a avut-o în vedere Sfântul Efrem Sirul când ne învață să spunem în rugăciune: **Duhul dragostei dă-mi-l mie, Doamne!** La început, această dragoste nu este lesnicioasă, ci grea trudă și jertfelnică nevoință. Abia la sfârșit ea se preface în mare, statornică, întru totul sporită și de neînlocuit bucurie. Însă dragostea trupească, neclădită pe cea duhovnicească, începe lesnicios și se termină plină de decepții.

Aici trebuie să delimităm dragostea despre care ne învață Sfântul Efrem de încă un alt chip al dragostei: de mincinoasa dragoste de oameni, pe care mulți năzuiesc să o atingă fără Hristos. Arhiepiscopul Serafim Sobolev spune: „Prin mincinoasa și nemântuitoarea dragoste trebuie să înțelegem **dragostea** sentimentală, **omenească**,

ce acționează în noi numai atunci când nefericirea aproapei o vedem chiar sub ochii noștri. După învățătura Sfântului Teofan Zăvorâtul, dragostea omenească este egoistă; prin ea, iubind pe alții, noi ne iubim pe noi înșine. Ea acționează în noi prin intermediul patimilor iubirii de slavă, iubirii de arginți și prin teama de opinia societății, acest idol contemporan". Nu astfel de „dragoste” cere de la noi Domnul Iisus Hristos, ci dragostea care izvorăște din credința în Hristos și din permanenta curățire a sufletului de patimi. Aceasta este dragostea care, după cuvintele Sfântului Apostol Pavel, vine *din inimă curată, din cuget bun și din credință nefățarnică* (I Tim. 1, 5).

Și astfel, Sfântul Efrem ne învață să ne rugăm pentru **curata dragoste duhovnicească**. Către cine este îndreptată această dragoste? În primul rând **către Dumnezeu**, Care este Duh curat (Ioan 4, 24), și în al doilea rând **către aproapele**, după porunca Mântuitorului: *Să iubești pe Domnul Dumnezeu-tău cu toată inima ta, cu tot sufletul tău și cu tot cugetul tău. Aceasta este marea și întâia poruncă. Iar a doua, la fel ca aceasta: să iubești pe aproapele tău ca pe tine însuși* (Mat. 22, 37-39). După învă-

țătura Sfântului Ioan Teologul, noi avem de la Hristos această poruncă: *Cine iubește pe Dumnezeu, să iubească și pe fratele său* (I Ioan 4, 21).

La întrebarea: „Cum se prezintă această dragoste?”, Sfântul Teofan Zăvorâtul răspunde: „Dragostea este forța interioară a vieții. Afundându-se în Dumnezeu și umplându-se cu Dumnezeu, ea pe toate – și pe cele dumnezeiești, și pe cele proprii – le cheltuie pentru frați, pentru care trăiește nu gândit, ci cu inima. Astfel ea socotește că tot ceea ce jignește pe aproapele o jignește pe ea”.

„Viața inimii este dragostea – scrie Sfântul Ioan de Kronstadt, iar moartea a inimii sunt înrăirea și vrăjmășia împotriva fraților. Domnul pentru aceea ne ține pe pământ, ca să ne pătrundem inimile noastre întru totul de dragostea către Dumnezeu și către aproapele. Aceasta așteaptă El de la fiecare dintre noi. Acesta este scopul existenței lumii.”

În rânduiala dumnezeieștilor porunci, dragostea de Dumnezeu deține pe bună dreptate primul loc, căci Dumnezeu este izvorul tuturor lucrurilor și centrul a toate. În al doilea rând, ca o consecință a acesteia, urmează dra-